

Opis predmetov za program Evropske študije

1. letnik		
Zap. št.	Predmet	Vsebina
1	Evropsko varstvo človekovih pravic	<p>Predmet obravnava:</p> <ul style="list-style-type: none"> -temeljne značilnosti prava Evropske unije; -evropsko varstvo človekovih pravic znotraj normativno-institucionalnega okvira varstva človekovih pravic v Evropi; -zaščito človekovih pravic v EU, Svetu Evrope in OVSE; -odprta vprašanja zaščite človekovih pravic v Evropi, v EU in v državah članicah.
2	Evropska unija kot globalni akter	<ol style="list-style-type: none"> 1. Pogodbeni okvir razvoja zunanjega delovanja Evropske unije in vseh v ta pojav vpetih politik EU. 2. Osmišljanje posebnosti EU kot zunanjepolitičnega akterja <i>sui generis</i> prek teorij mednarodnih odnosov o zunanjih odnosih mednarodnih organizacij in analize zunanje politike o zunanji politiki držav. 3. Pristopi v okviru teorij evropske integracije o zunanjem delovanju EU; akterstvo, evropeizacija nacionalnih zunanjih politik, zunanje vladanje. 4. Zmogljivosti EU za globalno akterstvo (diplomatske, ekonomske, vojaške, kulturno-vrednostne). 5. Evropeizacija zunanje politike držav članic EU. 6. Evropeizacija držav skozi širitveno politiko in Evropsko sosedsko politiko. 7. Izbrani primeri globalnega akterstva EU (režim podnebnih sprememb, mednarodna trgovina, mednarodni razvoj, režim mednarodnega varstva človekovih pravic, energetska politika, vesoljska politika, upravljanje migracij, interregionalizem).
3	Javne politike EU	<p>Pri predmetu se ukvarjamo z analizo procesov oblikovanja in implementacije izbranih javnih politik EU. Predmet je izrazito praktično usmerjen in obravnava aktualne probleme na različnih javnopolitičnih področjih, ki vključujejo sklop regulativnih (npr. okolje in konkurenca) in redistributivnih (npr. kohezija in kmetijstvo) javnih politik EU, kot tudi javnih politik, ki sodijo v okvir javnopolitične koordinacije (npr. izobraževanje in zaposlovanje) na ravni EU.</p>
4	Metode družboslovnega raziskovanja	<p>Osnovni metodološki pristopi/paradigme (pozitivizem, interpretativni pristop, kritični pristop in postmoderni pristop), raziskovalni načrti in proces v kvantitativnem in kvalitativnem raziskovanju, etika v znanstvenem raziskovanju, vzorčenje v kvantitativnih in kvalitativnih raziskavah.</p> <p>Kvantitativni raziskovalni načrti:</p> <p>Pregled in primerjava: anketa, analiza vsebine (besedil), sekundarna analiza, eksperiment;</p> <p>Struktura in potek kvantitativne raziskave: raziskovalni problem (teorija, konceptualizacija, hipoteze in spremenljivke), vzročnost v okviru kvantitativne raziskovalne strategije, merjenje (podatki in zbiranje podatkov,</p>

		<p>anketa, merske lestvice);</p> <p>Pristopi za spremljanje in vrednotenje kakovosti raziskovalnega procesa.</p> <p>Kvalitativni raziskovalni načrti: terensko raziskovanje (logika terenskega raziskovanja, izbira in dostop do terena, odnosi na terenu, vloga raziskovalca), najpomembnejše metode/strategije zbiranja podatkov (opazovanje z udeležbo, različne vrste intervjujev, fokusne skupine, vizualne metode, analiza dokumentov, študija primera), metode analize kvalitativnih podatkov (analitične metode, kodiranje in oblikovanje pojmov, analitične strategije, druge tehnike), načini preverjanja kakovosti kvalitativnih podatkov, programski paketi za analizo kvalitativnih podatkov (Atlas, Nvivo). Raziskovalni načrti za integracijo metod.</p>
5	Razvoj Evropske unije	<p>Predmet obravnava družbeno-ekonomski razvoj EU v kontekstu poglobljanja ekonomske integracije. Poudarek je na razumevanju družbeno-ekonomskih vsebin posameznih razvojnih faz in izboru strateških usmeritev EU od oblikovanja norm notranjega trga in skupne valute do vizije uveljavljanja gospodarstva in družbe znanja. Analizira se izbrane politike EU kot npr. regionalne politike, kmetijske politike, politike na področju podjetništva, inovacij in raziskovalno-razvojne dejavnosti, osnovne značilnosti evropskega monetarnega povezovanja in javnih financ na nivoju EU, vključno s problematiko razporeditve proračuna za realizacijo posameznih politik.</p>
6	Teorije evropske integracije	<p>Predmet obravnava:</p> <ul style="list-style-type: none"> -glavne teorije evropskih integracij (federalizem, funkcionalizem in neo-funkcionalizem in teorijo liberalnega medvladnega sodelovanja); -teorije mednarodnih odnosov in politološke teorije, vključno s politično-ekonomskimi, v luči njihove (ne)uporabnosti v razlagi in razumevanju evropskih integracij.
7	EU v svetovnem gospodarstvu	<p>Predmet obravnava relativni pomen in determinante položaja gospodarstva EU v svetovnem gospodarstvu in odnose EU s ključnimi akterji mednarodnih ekonomskih odnosov, zlasti z gospodarstvom ZDA in velikimi hitro rastočimi gospodarstvi (BRIK). Podrobneje proučuje področje mednarodne trgovine, mednarodnega pretoka kapitala in neposrednih investicij, migracij, področje urejanja konkurence, industrijske politike in politike spodbujanja konkurenčnosti. Predmet analizira strukturo in ključne značilnosti gospodarstva EU ter dejavnike uspešnega vključevanja v globalno gospodarstvo. S teoretično in empirično analizo preučujemo, kakšna je vloga izbranih ekonomskih politik, tržne konkurence in gospodarsko-politične odprtosti. Z razumevanjem teh faktorjev in empiričnih primerjav spoznamo glavne značilnosti EU, interpretiramo trenutne politike in dileme EU kot so: konkurenčnost EU, širitev in poglobljanje ekonomske integracije, konvergenca in strukturno prilagajanje, konkurenca, industrijska politika, inovacije, raziskave in razvoj, podjetništvo in zunanje - trgovinska politika. Preučimo evropske politike spodbujanja rasti in konkurenčnosti in poročila o konkurenčnosti EU.</p> <p>Poudarek predmeta je na primerjavi EU s pomembnimi svetovnimi ekonomskimi prostori z namenom prepoznavanja primerjalnih prednosti in slabosti Evropske unije ter določanja možnih ukrepov za izboljšanje njenega položaja v svetu. V nadaljevanju analiziramo aktualna dogajanja v mednarodnem ekonomskem okolju in scenarije o položaju EU</p>

		v svetovnem gospodarstvu.
--	--	---------------------------

2. letnik		
Zap. št.	Predmet	Vsebina
1	Praksa	V sklopu prakse študenti prenašajo spoznanja iz predhodno absolviranih predmetov in izvajajo raziskovalno delo na konkretnih problemih, ki so vezani na EU politike in/ ali sredstva. Študenti izvedejo daljšo praktično raziskovalno nalogo, v kateri predstavijo konkreten projekt, s katerim se ukvarja organizacija, kjer opravljajo prakso (odvisno od modela izvedbe). V izdelavi aplicirajo pridobljeno znanje in druge (retorične, pogajalske) spretnosti, raziskovalno delo pa v obliki poročila tudi predstavijo. Predmet nadgrajuje znanja tujih jezikov ter omogoča gradnjo kompetenc delovanja v večjezičnem okolju.
2	Medkulturna pogajanja	Predmet obravnava specifične pogajanje v medkulturnem okolju. Ključni poudarki predmeta so: (a) pogajanja v bližnjem kulturnem območju (zahodne kulture), (b) pogajanja v oddaljenih kulturnih kontekstih (neevropske kulture), (c) posebnosti pogajanj v dvostranskih in večstranskih medkulturnih kontekstih.
3	Magistrsko delo	Študent pripravi magistrsko delo v obliki in dolžini, kot ju predpiše Katedra na začetku študijskega leta. Magistrsko delo je pripravljeno v pisni obliki. Po tem, ko ga odobri mentor in skrbnik programa, mora študent zagovarjati delo ustno pred vsaj 2-člansko komisijo akademskega osebja. Vsi datumi, ki so pomembni za pripravo magistrskega dela, so objavljena v začetku študijskega leta, kakor sledi: - oddaja osnutka magistrskega dela, - oddaja končnega besedila magistrskega dela, - skladno s slednjim je določen datum zagovora magistrskega dela.

Izbirni predmeti modula Izzivi evropske družbe		
Zap. št.	Predmet	Vsebina
	Primerjalna politika interesnih skupin	Ključne teorije organizacijskega razvoja interesnih skupin kot organizacij in interesnoskupinskih sistemov; raziskovalni pristopi v primerjalnem medčasovnem in mednarodno-primerjalnem raziskovanju interesno-skupinske politike; obnašanje in strategije interesnih skupin v različnih kontekstih (nacionalni, mnogoravenski, nadnacionalni).
	Družbene neenakosti in politika	Predmet obravnava problematiko enakosti in neenakosti s sociološke in filozofske perspektive, ob dodatnem vključevanju vsebin s področja politične ekonomije in politologije. V sociologiji preučujemo izvore in posledice neenakosti v njenih različnih oblikah. Pri predmetu se bomo omejili na ekonomske neenakosti, to je na neenakosti v dohodku in bogastvu. Zanimali nas bodo aktualni trendi v gibanju

		<p>neenakosti v sodobnih političnih kontekstih, razlogi za povečanje neenakosti ter posledice za družbeno in politično participacijo državljanov. Sociološki pristop bomo oprli na klasične sociološke teorije družbenih razredov in slojevitosti, ki jih bomo dopolnili s sodobnejšimi konceptualizacijami slojevitosti kot se kažejo skozi kulturne okuse in prakse ter socialne stike.</p> <p>V filozofiji se srečujemo s teorijami pravičnosti in pravic, ki se osredotočajo na vprašanja upravičenosti različnih oblik neenakosti in njihovo kritiko. Razpravo bomo začeli z vprašanjem, zakaj (in če) je enakost pomembna. Nadaljevali bomo z nekaterimi ključnimi dilemami v sodobni literaturi: enakost v čem; enakost možnosti in enakost rezultatov, »luck« egalitarizem in relacijska neenakost. Z vključevanjem teorij pravičnosti v predmet želimo razumeti, kako empirične značilnosti različnih oblik neenakosti vplivajo na normativna razumevanja neenakosti in kako je filozofsko razumevanje relevantno za sociološko raziskovanje neenakosti.</p> <p>V tretjem delu bomo spoznali institucije in politike v sodobnih družbah, katerih cilj je upravljanje z neenakostmi. Opravili bomo primerjavo institucij in politik ter njihovih izidov po različnih državah in skozi čas, da bi odgovorili na vprašanje zakaj so nekatere razvite industrijske države bolj neenake kot druge, in kako so odgovarjale na zadnjo veliko ekonomsko krizo. Ključna področja obravnave bodo rast javnega sektorja, struktura države blaginje, značilnosti socialnih politik ter vloga političnih institucij in političnih akterjev pri njihovem razvoju.</p>
	Balkanske študije	<p>Predmet je sestavljen iz štirih delov. V prvem bo definirano področje Balkana skozi šest glavnih pogledov: zemljepisnega, zgodovinskega, političnega, kulturnega, socialno-psihološkega in simbolnega. V drugem delu bodo predstavljene metodološke specifikke raziskovanja Balkana. V tretjem bo podrobno in kritično analizirana ideologija balkanizma ter njene konkretne posledice. Četrty del bo namenjen longitudinalnem pregledu balkanske zgodovine, s posebnim poudarkom na zadnjih dveh stoletjih.</p>
	Primerjalni industrijski odnosi	<p>Predmet je osredotočen na primerjavo razvoja sistemov industrijskih odnosov v izbranih EU državah na eni, ter zunaj-evropskih državah, na drugi strani. Pri predstavitvi se omejujemo na genezo teh sistemov v povojnem obdobju s poudarkom na njihovih spremembah v zadnjih treh desetletjih (v obdobju pospešenega preoblikovanja povojnega reda). Ogrodje interpretativnega obrazca je teorija različnih kapitalizmov (RK teorija), ki identificira dva idealna tipa kapitalizma – liberalno tržno gospodarstvo (LTG) in koordinirano tržno gospodarstvo (KTG) oz. različne obrazce institucionalnih aranžmajev, ki zagotavljajo različne odgovore na koordinacijske probleme, s katerimi se soočajo podjetja v tržnem gospodarstvu.</p> <p>V terminih RK teorije je predmet torej odprt tudi za širše primerjave na globalni ravni.</p> <p>Predmet obravnave so konkretno-zgodovinske oblike (spreminjanja) industrijskih odnosov ter iskanje skupnih značilnosti in posebnosti teh odnosov. Po seznanitvi študentov z osnovnimi konceptualnimi izhodišči discipline sledi obravnava naslednjih vprašanj: 1. delojemalci, delodajalci ter država v LTG in KTG sistemih; 2. oblikovanje in implementacija pravil s katerimi se urejajo razmerja v sferi dela v teh različnih okoljih; 3. različni rezultati teh</p>

		specifičnih regulativnih procesov in njihovi različni razvojni učinki; 4. pri analizi nacionalnih sistemov sistematično obravnavamo štiri analitične ravni industrijskih odnosov: mikro (sfero dela), mezo (sektorje), nacionalno in nad-nacionalno (EU) in širšo, globalno raven.
	Evropsko poslovno okolje in konkurenčnost	Predmet sestavljajo trije vsebinski sklopi: 1. orodja za analizo konkurenčnosti na mikro nivoju, 2. orodja za analizo konkurenčnosti na makro nivoju in 3. uporaba teoretičnih konceptov v evropskem kontekstu in analiza evropskega poslovnega okolja in konkurenčnosti. V prvem delu predstavimo koncepte in teorije konkurenčnosti. Sledi koncept verige vrednosti in njegova nadgradnja v globalne verige vrednosti. Pokažemo, kako se izvede kvalitativna ocena strateškega položaja podjetja s pomočjo analize Petih sil. Nato preidemo na nivo države, kjer spoznamo vlogo nacionalnega okolja in politik države pri vzpostavljanju okolja, znotraj katerega podjetja razvijajo identiteto, vire, zmožnosti in upravljalno znanje, ki jim omogoča pridobiti in razvijati konkurenčne prednosti. Predstavljena je podrobna analiza makro okolja (PESTLE analiza) kot orodje za oblikovalce politik in podjetja. Sledi obravnava Porterjevega modela nacionalnega diamanta, kjer se analizira strategijo podjetij, strukturo in konkurenco na domačem trgu, pogoje na strani povpraševanja, sorodne podporne panoge, pogoje na strani proizvodnih dejavnikov in vlado. V zadnjem delu predmeta študenti uporabijo naučena orodja za empirično analizo evropskega poslovnega okolja in oblikovanje ukrepov za spodbujanje konkurenčnosti podjetij in gospodarstva.
	Skupna kmetijska politika EU	<ul style="list-style-type: none"> -Uvod - Izbrane ekonomske, politološke in politično-ekonomske teorije - Skupna kmetijska politika: prvotna zastavitev in reforme - Multilateralna trgovinska pogajanja na področju kmetijstva - Proračun EU - Politika razvoja podeželja in teritorialne kohezije - Kmetijsko-okoljska politika - Kmetijska politika in razvojno sodelovanje - Prehranska politika - Kmetijska politika v Sloveniji
	Evropska socialna politika	Študenti se pri predmetu seznanijo s temeljnimi pojmi na področju, kot so socialna politika, socialna varnost, država blaginje, sistemi blaginje, ter temeljni argumenti, kot je vprašanje enakosti, pravičnosti, razvoja koncepta državljanstva in socialnih pravic. Spoznajo razloge za nastanek in razvoj države blaginje ter razlike med različnimi režimi in sistemi blaginje, s poudarkom na primerjalno evropski perspektivi. Vsebina predmeta se nanaša na poznavanje, razumevanje in analizo evropske socialne politike v kontekstu evropske integracije, širšega globalnega okolja in v odnosu do nacionalnih socialnih politik. Povezana je s konceptom evropskega socialnega modela, evropskega državljanstva ter reformo povojnega modela države blaginje. Osrednje teme: različni tipi blaginjskih sistemov kot kontekst evropske socialne politike; razvoj 'evropske' socialne politike v povezavi z razvojem EU

		(socialna politika v primarni in sekundarni zakonodaji); odnos med evropsko in nacionalnimi socialnimi politikami; temeljni principi, mehanizmi in cilji evropske socialne politike; pristojnosti EU na posameznih področjih socialne politike, ustanovljene institucije ter sprejeti ukrepi; oblikovanje in implementacija evropske socialne politike v praksi (primer posamezne politike).
	Aktualni izzivi evropske integracije	Predmet povzema spoznanja predhodno opravljenih predmetov na programu Evropske študije in uvaja študente v raziskovanje problemov v Evropi, ki so v središču pozornosti sodobne mednarodne skupnosti. Vsak teden je posvečen strokovni obravnavi najpomembnejšega dogodka v preteklem tednu oziroma dogodka ali dogodkov, ki je/so v središču pozornosti v mednarodni skupnosti vis-a-vis Evrope. Del pozornosti je namenjen obravnavi posameznih tematskih sklopov, npr. problemom globalizacije, mednarodnih odnosov, zunanje politike, upravljanja konfliktov, regionalizacije, evropske integracije, transnacionalnih korporacij, novejšega razvoja in implementacije človekovih pravic, odnosov s sosedi, samoodločbe narodov ipd. Posebnost predmeta je sodelovanje tujega gostujočega predavatelja, obravnavanje problematike v obliki seminarjev, kar pomeni nujno vnaprejšnjo pripravo študentov in njihovo aktivno sodelovanje pri predmetu, ter različne oblike dela z namenom pridobivanja različnih kompetenc (predstavitve v angleškem jeziku, okrogle mize, recenzije knjig oziroma literature, intervjuji ipd.).

Izbirni predmeti modula Globalni izzivi Evrope		
Zap. št.	Predmet	Vsebina
	Aktualni izzivi evropske integracije	Predmet povzema spoznanja predhodno opravljenih predmetov na programu Evropske študije in uvaja študente v raziskovanje problemov v Evropi, ki so v središču pozornosti sodobne mednarodne skupnosti. Vsak teden je posvečen strokovni obravnavi najpomembnejšega dogodka v preteklem tednu oziroma dogodka ali dogodkov, ki je/so v središču pozornosti v mednarodni skupnosti vis-a-vis Evrope. Del pozornosti je namenjen obravnavi posameznih tematskih sklopov, npr. problemom globalizacije, mednarodnih odnosov, zunanje politike, upravljanja konfliktov, regionalizacije, evropske integracije, transnacionalnih korporacij, novejšega razvoja in implementacije človekovih pravic, odnosov s sosedi, samoodločbe narodov ipd. Posebnost predmeta je sodelovanje tujega gostujočega predavatelja, obravnavanje problematike v obliki seminarjev, kar pomeni nujno vnaprejšnjo pripravo študentov in njihovo aktivno sodelovanje pri predmetu, ter različne oblike dela z namenom pridobivanja različnih kompetenc (predstavitve v angleškem jeziku, okrogle mize, recenzije knjig oziroma literature, intervjuji ipd.).
	Varnost v jugovzhodni Evropi	Teorije o regionalni varnosti. Varnostna situacija in procesi varnostnega sodelovanja v JVE. Geopolitična definicija JVE. Zgodovina konfliktov in sedanje razmere (uporaba baz podatkov). Vloga mednarodne skupnosti pri urejanju varnostnih razmer v JVE – vloga mednarodnih operacij. Nastanek in reforma varnostnega sektorja v regiji. Varnostne razmere: možnost izbruha novih nasilnih konfliktov, organizirani kriminal, ilegalne migracije, tihotapljenje, korupcija. Proces in institucije varnostnega

		sodelovanja – regionalne pobude. Članstvo v Natu in EU.
Varnostna in obrambna politika EU		Pri predmetu Varnostna in obrambna politika EU se bomo ukvarjali z varnostnimi razmerami na evropski celini, identificirali bomo sodobne grožnje evropski varnosti. Pri tem bodo študenti najprej spoznali zgodovinski razvoj varnostnih prizadevanj EU od konca 2. svetovne vojne naprej. Spoznali bodo predhodna politična in varnostna prizadevanja na osnovi katerih sta se razvila današnja koncepta Skupne zunanje in varnostne politike (SZVP) in Evropske varnostne in obrambne politike (EVOP). Študenti se bodo seznanili z konceptoma SZVP in EVOP. Spoznali bodo institucije, ki sodelujejo pri izvajanju obeh konceptov, SZVP in EVOP, razmerja med institucijami in proces sprejemanja odločitev. Študenti bodo spoznali in analizirali odnose z zvezo NATO, ki je pomemben element evropske varnostne strukture, odnose z ZDA in Rusijo. Študenti bodo spoznali praktične vidike izvajanja EVOPa, spoznali mehanizme EU za preprečevanje konfliktov, ter analizirali bodo vojaške in civilne operacije EU. Študenti bodo identificirali in analizirali aktualne probleme v delovanju in uresničevanju SZVP in EVOP.
Aktualni razvojni problemi		Identifikacija aktualnih razvojnih problemov in njihova podrobna obravnava: 1. Aktualne razvojne dileme, odgovori teorije in prakse na izzive mednarodnega razvoja. 2. Mednarodno razvojno sodelovanje: tokovi uradne razvojne pomoči, politika in načela mednarodnega razvojnega sodelovanja, glavni akterji, vstop novih donatorjev, izzivi mednarodnega razvojnega sodelovanja. 3. Nove opredelitve mednarodnega razvojnega sodelovanja. 4. Predstavitev, analiza in ocena realnosti trajnostnih razvojnih ciljev.
Multikulturalizem		Predmet je usmerjen v konceptualne razjasnitve osnovnih kategorij in teoretskih razhajanj, do katerih prihaja med različnimi teoretskimi pristopi in avtorji (kultura, civilizacija, globalizacija, transkulturalizem, multikulturalizem, kulturni determinizem, kulturni pluralizem, interkulturalizem, kulturni relativizem itd.). Kritično ovrednotenje konceptov multikulturalizma in multikulturnih praks bo izhajalo iz problematiziranja in zavračanja stereotipnih in etnocentričnih predstav o homogenih (etničnih/nacionalnih) kulturah ter iz paradigme kulturne heterogenosti in zaščite kulturne različnosti na temeljih kulturnega relativizma. Namen predmeta je vzpostaviti multidisciplinaren pristop k razumevanju kulturnih/civilizacijskih razlik v kontekstu sodobnih migracij in ambivalentnosti globalizacijskih procesov, ki lahko konstruktivno utemeljujejo policentrični kulturni/civilizacijski prostor ali/in izhajajo iz monističnih (npr. evropocentričnih) in avtokratičnih načel. Teme: kulture/civilizacije, multikulturalizem, etnocentrizem, evropocentrizem, rasizem, kulturni determinizem, načelo enakosti v multikulturni družbi.